

Sygn. akt I ACa 1146/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Waldemar Kryślak (spr.)
Sędziowie:	SA Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga SO Maciej Agaciński(del.)
Protokolant:	St. sekr.sądowy Kinga Kwiatkowska

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2013r. 2013 r.

sprawy z powództwa M. A. (1)

przeciwko (...) **Spółce Akcyjnej z siedzibą w S.**

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 14 września 2012 r., sygn. akt I C 1428/12

I. prostuje oczywistą omyłkę rachunkową w punkcie 3 a zaskarżonego wyroku

i podlegającą ściągnięciu od powódki na rzecz Skarbu Państwa (Sądu

Okręgowego w Poznaniu) sumę 3.990,81 zł umniejsza do sumy 3.290,83zł;

II. apelację oddala;

III. . zasądza od powódki na rzecz pozwanego 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

SSOdel M. Agaciński SSA W. Kryślak SSA M. Mazurkiewicz-Talaga

Sygn. akt I ACa 1146/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 14 września 2012 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu z poszukiwanej w pozwie przez powódkę M. A. (1) kwoty 78.193,22 zł. obejmującej w szczególności kwotę 29.955,70 zł dochodzoną tytułem wyrównania utraconych zarobków w okresie od dnia 16 października 2008 r. do dnia 31 marca 2012 r., zasądził na jej rzecz od

pozwanego ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody (...) S.A. z siedzibą w S. kwotę 31.073,30 zł. z ustawowymi odsetkami od kwoty 25.000 zł od dnia 13 marca 2009 r., natomiast w pozostałym zakresie powództwo oddalił i rozstrzygnął o kosztach procesu.

Sąd ten ustalił w motywach rozstrzygnięcia, że powódka od września 2007 r. do października 2008 r., na podstawie trzech umów zawieranych na czas określony, świadczyła pracę na rzecz spółki (...) S.A. w P.. Wykonywała obowiązki magazyniera w pełnym wymiarze czasu pracy.

W dniu 16 października 2008 r. powódka została potrącona na przejściu dla pieszych przez samochód wskutek niezachowania przez kierowcę zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym. Ubezpieczycielem odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu było pozwane towarzystwo ubezpieczeń. Powódka została przewieziona do szpitala, gdzie stwierdzono u niej zwichnięcie stawu barkowo-obojęzykowego prawego, wstrząśnienie mózgu oraz ranę tłuczoną okolicy skroniowej prawej. W dniu 20 października 2008 r. przeszła zabieg otwartej repozycji zwichnięcia stawu barkowo-obojęzykowego ze stabilizacją poprzęgiem. W dniach od 23 marca 2009 r. do 30 marca 2009 r. ponownie ją hospitalizowano w związku z potrzebą przeprowadzenia zabiegu usunięcia poprzęgu więzozrostu barkowo-obojęzykowego. Dalszemu leczeniu powódka poddana została w warunkach ambulatoryjnych, uczęszczając na zabiegi rehabilitacyjne refundowane przez NFZ oraz organizowane w ramach prewencji rentowej ZUS.

Od dnia wypadku do dnia 10 kwietnia 2010 r. powódka nie była zdolna do pracy i nie pracowała. Od dnia 1 grudnia 2008 r. do dnia 15 kwietnia 2009 r. uzyskiwała z ZUS zasiłek chorobowy. Łącznie z tego tytułu otrzymała świadczenia w wysokości 7.847,08 zł. W okresie od dnia 16 kwietnia 2009 r. do dnia 10 kwietnia 2010 r. otrzymywała z kolei świadczenie rehabilitacyjne. Od dnia 16 kwietnia 2009 r. do dnia 14 lipca 2009 r. wynosiło ono 90 % podstawy wymiaru zasiłku chorobowego i w tym czasie ZUS wypłacił łącznie powódce kwotę 4.903,60 zł. W okresie od dnia 15 lipca 2009 r. do dnia 10 kwietnia 2010 r. wymiar jej świadczenia rehabilitacyjnego wynosił 75% podstawy zasiłku chorobowego i za ten okres otrzymała łącznie kwotę 12.258,90 zł.

W dniu 19 kwietnia 2010 r. M. A. (1) podpisała ze spółką (...) S.A. w P. porozumienie, że ostatnia z umów o pracę z 1 maja 2008 roku zawarta przez nią z tym pracodawcą na czas określony miała zgodnie z kodeksem pracy charakter umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony, a w zamian za zrzeczenie się przez powódkę roszczenia o przywrócenie do pracy oraz tytułem zaspokojenia jej roszczeń majątkowych związanych z wygaśnięciem umowy o pracę z dniem 30 listopada 2008 roku, pracodawca zapłaci jej odszkodowanie w wysokości 4.380 zł brutto, odpowiadające dwumiesięcznemu średniemu wynagrodzeniu. Pracodawca oświadczył w porozumieniu, że niezatrudnianie powódki i nie zawarcie z nią kolejnej okresowej umowy o pracę, związane było z jej niezdolnością do świadczenia pracy, a w razie przywrócenia jej do pracy z uwagi na ciągłość stosunku pracy i tak doszłoby do wypowiedzenia umowy z powodów redukcji etatów i obsadzenia stanowisk pracy. W późniejszym okresie aż do marca 2012 r. powódka bezskutecznie poszukiwała stałego zatrudnienia. W okresie od dnia 22 lipca 2010 r. do dnia 30 listopada 2010 r. odbywała staż w Prokuraturze Okręgowej w Poznaniu. Z kolei w okresie od dnia 16 lipca 2011 r. do dnia 10 października 2011 r. w Holandii świadczyła sezonowe prace przy zbiorze truskawek. Od miesiąca marca 2012 r. powódka pracuje na podstawie umowy zlecenia w charakterze ekspedientki na stacji paliw PKN (...).

Obecnie jej stan zdrowia jest dobry i pomimo, że trwały uszczerbek na zdrowiu jakiego doznała wskutek wypadku wynosi 12 %, od kwietnia 2010 r. odzyskała ona pełną zdolność do pracy i może wykonywać czynności zawodowe bez żadnych ograniczeń. Brak jest podstaw do przyjęcia, że w przyszłości mogą się pojawić inne następstwa wypadku.

W ocenie Sądu I instancji nieuzasadnione było roszczenie powódki o odszkodowanie z tytułu wyrównania utraconych przez nią zarobków za okres od dnia 11 kwietnia 2010 r. do dnia 31 marca 2012 r. W dniu 10 kwietnia 2010 r. wygasło uprawnienie powódki do świadczenia rehabilitacyjnego i z tym dniem została ona uznana przez ZUS za osobę w pełni zdolną do pracy. W tej sytuacji nie było podstaw do obarczenia pozwanego odpowiedzialnością za utracone przez powódkę zarobki za czas, w którym miała ona już możliwość świadczenia pracy.

Sąd Okręgowy uznał, że bez znaczenia była przy tym podnoszona przez powódkę okoliczność, że w wyniku wypadku utraciła ona dotychczasową pracę i po dniu 10 kwietnia 2010 r. nie mogła osiągać dochodów, jakie uzyskiwała

przedtem. Pomiędzy wypadkiem i utratą dotychczasowego zatrudnienia oraz brakiem możliwości podjęcia pracy na podobnym stanowisku nie zachodził bowiem adekwatny związek przyczynowy. Z porozumienia zawartego z (...) S.A. w P. wynika, że powódka miała możliwość przywrócenia do pracy na zajmowanym przed wypadkiem stanowisku, a nie pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem sprawczym okoliczność, że po przystąpieniu do pracy pracodawca wypowiedziałby jej stosunek pracy z uwagi na redukcję etatów. Nie byłoby to bowiem związane z niezdolnością do świadczenia pracy, ale wynikałoby z przyczyn ekonomicznych.

W ocenie Sądu Okręgowego w okresie od dnia 16 października 2008 r. do dnia 10 kwietnia 2010 r. powódka utraciła zarobek w wysokości 6.309,82 zł i w tym zakresie jej roszczenie było usprawiedliwione. Jednakże z pozwie i w kolejnych pismach procesowych domagała się ona za ten czas zapłaty kwoty 4.437 zł i związany granicami żądania Sąd ten uwzględnił powództwo do tej kwoty, oddalając dalej idące roszczenie o zapłatę kwoty 25.518,70 zł odszkodowania za utracone zarobki od dnia 11 kwietnia 2010 r. do dnia 31 marca 2012 r.

W apelacji od oddalającej powództwo części wyroku w zakresie żądania odszkodowania o równowartości utraconych zarobków za czas od 11 kwietnia 2010 r. do 31 marca 2012 roku powódka domagała się jego zmiany i zasądzenia dodatkowo od pozwanego na jej rzecz kwoty 21.148,70 zł oraz zwrotu kosztów procesu.

Zarzuca błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że brak jest związku przyczynowo – skutkowego pomiędzy wypadkiem, a utratą przez nią dotychczasowego zatrudnienia i niepowodzeniami w zdobyciu pracy na warunkach płacowych sprzed wypadku po odzyskaniu zdolności do jej wykonywania i w konsekwencji błędne przyjęcie, że pozwany nie ponosi odpowiedzialności za wynikłą stąd szkodę.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od powódki zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Powódka w apelacji kwestionuje pogląd Sądu pierwszej instancji o braku związku przyczynowego między skutkami wypadku komunikacyjnego a utratą przez nią pracy świadczonej w ramach okresowych umów o pracę z firmą (...) S.A. w P. i niepowodzeniem jej wysiłków o zdobycie pracy po odzyskaniu zdolności do pracy na wcześniej uzyskiwanych warunkach płacowych. Podważanie ustaleń i ocen zawartych w motywach zaskarżonego wyroku co do braku związku przyczynowego skarżąca podjęła przez kwestionowanie oceny materiału dowodowego, zarzucając w szczególności wadliwe wyprowadzenie wniosków z treści porozumienia zawartego z pracodawcą firmą (...) S.A w dniu 19 kwietnia 2010 roku. Brzmienie bowiem § 1 pkt 3 tego porozumienia prowadzi do konkluzji, że brak kontynuacji stosunku pracy w ramach kolejnej okresowej umowy o pracę wynikał z faktu, iż powódka pozostawała niezdolna do pracy, a okres tej niezdolności zapowiadał jej długotrwałą nieobecność w miejscu pracy. Ten fragment porozumienia wskazuje zdaniem apelującej na adekwatny związek przyczynowy pomiędzy zdarzeniem sprawczym a utratą przez powódkę możliwości kontynuowania zatrudnienia po dniu 30 listopada 2008 roku, do którego kolejna okresowa umowa o pracę została zawarta.

Taki punkt widzenia nie bierze jednak pod uwagę okoliczności, że strony porozumienia przyznały w nim, że zawarcie kolejnej umowy o pracę na czas określony było równoznaczne w skutkach z zawarciem umowy o pracę na czas nieokreślony, „a co za tym idzie, stosunek pracy trwa nadal, gdyż nie nastąpiło jego wypowiedzenie ani rozwiązanie na innej podstawie” (§ 2 ust. 2 porozumienia). Zarzut zatem o braku „kontynuacji stosunku pracy” z przyczyn wywołanych niezdolnością powódki do pracy nie znajdował w tej sytuacji uzasadnienia, choć nie miał bezpośredniego przełożenia na ocenę następstw wypadku w zakresie powstania szkody w postaci utraconych zarobków. Z tego punktu widzenia bowiem decydujące znaczenie miało wykazanie związku przyczynowego pomiędzy zdarzeniem sprawczym a szkodą w postaci nieosiągnięcia przez powódkę do 31 marca 2012 roku zarobków sprzed wypadku po odzyskaniu przez nią całkowitej zdolności do pracy z dniem 10 kwietnia 2010 roku, na skutek ustania stosunku pracy i nie znalezienia w tym okresie pracy na dotychczasowych warunkach płacowych. W tym zakresie powódka nie wykazała jednak, by wskazany w powoływanym porozumieniu z pracodawcą z dnia 19 kwietnia 2010 roku skutek niekontynuowania z nią stosunku pracy z powodu redukcji zatrudnienia stanowił obiektywne następstwo wypadku komunikacyjnego, podawanego za przyczynę. Nie sposób natomiast było nie zauważyć, że w firmie (...) S.A. była ona zatrudniana na umowach

okresowych, na stanowisku magazyniera przed rozprzestrzenieniem się ogólnoswiatowego kryzysu gospodarczego zapoczątkowanego na rynkach finansowych i bankowych, który po roku 2008 przeniósł się i na rynki pracy, także na rynek pracy w Polsce, co zapoczątkowało redukcje zatrudnienia w przedsiębiorstwach i wzrost bezrobocia. W takim otoczeniu powszechnie znanych faktów ekonomicznych twierdzenie, że skutek niekontynuowania z nią stosunku pracy nie nastąpiłby, gdyby nie uległa wypadkowi, nie uzasadniało przyjęcia obiektywnego związku przyczynowego pomiędzy tymi zdarzeniami w ogóle, a „normalnego” w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. w szczególności.

Z tych względów przyjmując ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji za własne i wystarczające do rozstrzygnięcia, Sąd Apelacyjny pozbawioną uzasadnionych podstaw apelację powódki na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił, rozstrzygnięcie o kosztach procesu za instancję odwoławczą opierając na przepisie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz art. 99 k.p.c. w zw. z art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Na tej podstawie do zwrotu przez apelującą pozwanemu zasądzić należało wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 1.800 zł ustalone zgodnie z § 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. nr 163 poz. 1348).

Na podstawie art. 350 § 3 k.p.c. Sąd Apelacyjny sprostował też oczywistą omyłkę rachunkową w rozstrzygnięciu o kosztach sądowych należnych od powódki na rzecz Skarbu Państwa. Skoro bowiem Sąd Okręgowy wskazał, że powódkę należało obciążyć kosztami do wysokości 60% z kwoty 5.484,72 zł, to wielkość należności winna wynosić 3.290,83 zł, a nie 3990,81 zł, jak błędnie wskazał Sąd I instancji.

SSA Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga SSA Waldemar Kryślak SSO Maciej Agaciński